

NSVL RAHVAD - PROGRAMM

1. Etnograafia objekt ja ülesanded - 2 tundi

Geograafilise keskkonna osa ühiskonna arengus. Etnograafia kui teaduse objekt, tema seos teiste ajaloo- ja geograafiateadustega. Rahvastiku geograafia. Etniline statistika, etniline demograafia, etniline kartograafia. Etnose mõiste ja tema arengu põhietaapid. Kultuuri sisu ja vorm. Etniline ja rahvuslik spetsiifika. Etnograafia uurimismeetodist, tema põhiülesannetest kaasajal.

2. Maaailma rahvaste klassifitseerimise põhimõtted - 2 tundi

Maaailma rahvaste geograafiline jaotamine. Maaailma rahvaste antropoloogiline jaotus. Suured ja väikesed rassid. Maaailma rahvaste keeleline jaotus. Keele osa ühiskonna ja keelte suguluse mõiste. Rassid ja keeled. Majanduslik-kultuurilised tüübid ja nende levik. Ajaloolis-etnograafilised valdkonnad. Religiooni osa ühiskonnas ja maailma rahvaste religioon.

3. NSVL etniline koosseis - 2 tundi

NSVL geograafiline asend, piirid, administratiivne jaotus. Rahvastiku põhimised demograafilised näitajad. NSVL rahvastiku antropoloogiline ilme, NSVL rahvastiku etnolingvistiline jaotus.

4. Idaslaavi rahvad- 2 tundi

Idaslaavi rahvaste kujunemislugu. Idaslaavlaste etniline territoorium, põhimised elatusalad ja nende kultuuris avaldub omapära. Idaslaavi, eriti vene rahva majanduslik ja kultuuriline mõju naaber-rahvastele.

5. Baltimaade rahvad - 1 tund

Balti ja soome-ugri rahvaste etniliste piiride kujunemine. Baltimaade rahvaste majandusliku ja kultuurilise arengu ühisjooni (põllumajandus, kalatus, käsitöö, tööstus, ehitused, rahvaröivad, kombestik). Baltimaade rahvad kaasajal.

6. Volga rahvad - 1 tund

Soome-ugri, türgi ja slaavi rahvaste etniliste piiride kujunemine. Volga rahvaste majandusliku ja kultuurilise arengu ühisjooni. Volga rahvad kaasajal.

7. Kaukaasia rahvad - 1 tund

Kaukaasia rahvaste etnilise arengu omapära. Näiteid Kaukaasia rahvaste majanduse ja kultuuri arengust. Kaukaasia rahvad kaasajal.

8. Kesk-Aasia rahvad - 2 tundi

Kesk-Aasia rahvaste kujunemislugu, majanduselu ja kultuuri ühisjooned. Muutused Kesk-Aasia rahvaste elu-olus nõukogude võimu ajal.

9. Siberi rahvad - 2 tundi

Siberi rahvaste kujunemislugu. Tundra, taiga ja stepirahvaste erijooni majanduses ja kultuuris. Muutused Siberi rahvaste elu-olus nõukogude võimu ajal. Nõukogude Siber.

10. Etnilised protsessid ja rahvuskultuurid sotsialismi tingimustes
- 2 tundi

Rahvaste assimileerimine ja konsolideerumine Nõukogude Liidus. Rahvaste kultuuriline lähenemine. Nõukogude kultuuri mõiste. Rahvuskultuuride õitseng kaasajal. Sisult sotsialistliku vormilt rahvusliku kultuuri olemus kaasajal.

~~Tartu 5. Keskkooli loodusteaduste eriklass~~

GEOGRAAFILISTE AVASTUSTE AJALUGU ✓

10. klass 17 tundi

I Antiikaeg. Geograafia sünd. Geograafia Vana-Roomas ja Kreekas.

1 tund

II 5.-11.saj. geograafiliste teadmiste arenemine varasel keskajal.

Normannide retked. Araabia geograafid, rändurid.

1 tund

III 11.-15. saj. geograafiliste teadmiste avarandumine keskaja teisel poolel.

Marco Polo. Portugaallased Aafrika rannikul. Afanassi Nikitin. Venelaste esimesed retked Siberisse.

3 tundi

IV 15.-17.saj. Suurte geograafiliste avastuste ajastu. Kolumbus. Vasco de Gama. Kolumbuse järgsed avastused Ameerikas. Lõunamere avastamine. Magalhaes. Loode- ja kirdevälja otsingud. Lõunamere otsingud, avastused Vaikses ookeanis. Vene avastused Siberis.

5 tundi

V 18.-19.saj. I pool

Peeter I periood (Suur Põhjaekspeditsioon). J. Cook. Kaarekraadi märkimised ja möötmissed. Humboldt. Venelaste ümbermaailmareisid. Mandrite siseosade uurimine.

3 tundi

VI 19.saj. lõpp- 20.saj. I pool

Suured vene geograafid-maadeuurijad: Semjonov-Tjan-Sanski, Dokutsajev, Przevalski, Mikluho-Maklai, Vojeikov. Polaarialade uurimine.

Viimaste valgete laikude kaotamine. Rahvusvaheline koostöö (geofüüsika aasta jne.).

Maailmamere uurimine. Okeanograafia. Eestist pärinevad geograafid.

4 tundi.

~~Tartu 5. Keskkooli loodusteaduste eriklass~~

MAAILMA MAJANDUSE PROBLEEME

Programm

X klass, I poolaastal 17 tundi

Sõltuvalt õpilaste soovidest käsitletakse nimetatud kursuses vastavalt valikule järgmisi probleeme:

1. Maailma tööstus
2. Maailma transport
3. Maailma looduslike ressursside kasutamine:
 - a) maavarade kasutamine ja tootmine
 - b) loodusvarade kasutamine

Alljärgnevalt iga osa programmid:

MAAILMA TÖÖSTUS

I	Energiamaajandus- SEJ, HEJ, AEJ jt.	3 tundi
II	Keemiatööstus	3 tundi
III	Must ja värviline metallurgia	4 tundi
IV	Masinaehitus	3 tundi
V	Toiduainete- ja tekstiilitööstus	2 tundi
VI	Metsa- ja puidutööstus	2 tundi
VII	Ehitusmaterjalide tööstus	1 tundi

Iga tööstusharu puhul käsitletakse seoseid toorainega, toodangu poolt tähtsaid riike ja keskusi; tuuakse välja turustamisküsimused.

MAAILMA TRANSPORT

I	Transpordi tähtsus majanduses	3 tundi
II	Transpordi harud	13 tundi
	Raudteetransport	3 tundi
	Vee "	3 tundi
	Auto "	2 tundi
	Õhu "	1 tund

Torujuhtme transport	1 tund
Kohaliku tähtsusega transpordi harud	1 tund

III Maailma transpordi probleemide lahendamise
perspektiive

3 tundi

Iga transpordi haru juures tuuakse välja iseärasused ja nihked selle haru paiknemises.

MAAILMA LOODUSLIKE RESSURSSIDE KASUTAMINE

I Maavarade tootmine ja kasutamine

1. Maavarade erinev kasutamine sotsialistlikes, kapitalistlikes ja arenevates maades 2 tundi
2. Energokeemilised maavarad, nende tootmine ja kasutamine 3 tundi
3. Maaksed maavarad, nende tootmine ja kasutamine 3 tundi
4. Mittemaaksed maavarad, nende tootmine ja kasutamine-2 tundi

II Loodusvarad, nende kasutamine

1. Loodusvarade kasutamine sotsialistlikes, kapitalistlikes ja arenevates maades 1 tund
2. Veeressurssid ja kasutamine 2 tundi
3. Kliimaressurssid 1 tund
4. Maa kui loodusvara 2 tundi
5. Taimkate kui looduslik ressurss. 1 tund.

~~Tartu 5. Keskkooli loodusteaduste eriklass.~~

MAAKERA LOODUSLIKUD VÖÖNDID ✓

Programm

X klass, I ja II poolaastal 68 tundi.

I Maakera geograafilist tsonaalsust kujundavad tegurid.

1. Päikesekiirguse, soojuse ja niiskuse jaotumine Maal, neid mõjustavad tegurid. *sedas*
6 tundi.

2. Maa pinnaehituse mõju geograafilise tsonaalsuse kujunemisel.
3 tundi.

II Looduslikud vöötmed ja vööndid, nende levik Maal.

Iga vöönd käsitletakse järgmise kava kohaselt:

A. Paiknemine.

B. Vööndit kujundavad tegurid.

C. Vööndi piires tüüpilised maastikud.

Kliima, nende taimkate ja loomastik.

D. Vööndi eeldused majanduslikuks kasutamiseks.

1. Arktiline ja antarktiline vööde - nende piires arktiliste ja antarktiliste kõrbete vööndid. 4 tundi.

2. Subarktiline ja subantarktiline vööde, nende piires tundra ja metsatundra vööndid.
4 tundi.

3. Parasvööde, selle piires metsa, metsastepi, stepi, (põhja, lõuna) poolkõrbe ja kõrbe vööndid. 10 tundi.

4. Subtroopilised vöötmed, nende piires metsavöönd,

a) subtroopilised igihaljad metsad

b) subtroopilised segametsad

metsastepivöönd, - subtroopilised metsastepid;

stepivöönd . - subtroopilised stepid;

poolkõrbevöönd ja kõrbevöönd - subtroopilised
poolkõrbed ja kõrbed.

10 tundi.

5. Troopilised vöötmad, nende piires troopilised metsad, troopilised savannid ja troopilised poolkõrbed ja kõrbed.

6 tundi.

6. Subekvatoriaalsed vöötmad, nende piires subekvatoriaalsed metsad, savannid ja hõredad metsad.

4 tundi.

7. Ekvatoriaalne vööde, selle piires ekvatoriaalsed metsad.

4 tundi.

Partu 5. Keskkooli loodusteaduste eriklass

ZOOLOOGIA

Programm

10. klass, 2 t kogu aasta.

I Sissejuhatus

68E.

Zoologia kui üks bioloogia põhiteadusi. Zooloogilised distsipliinid ja nende sisu ning tähtsus igapäevases elus. Loomsed ressursid. Loomakasvatus, jahindus, kalandus. Parasitoloogia. Biotörje. Loomse organismi igakülgne tundmine kui meditsiini ja hügieeni alus.

2 tundi

II Loomade klassifikatsiooni alused.

Klassifikatsioon kui evolutsiooni kulu ja organismide suguluse vastupeegeldus.

2 tundi

III Mõnede elupaikade loomastik.

Veeloomastik. Mere- ja magevete loomad. Maismaaloomastik. Metsloomad. Avamaistu loomad.

10 tundi

Praktilised tööd: Veeloomastiku tundmaõpimine (selgrootud, selgroogsed).

Ekskursioon Zoologiamuuseumi.

4 tundi

IV Majandusliku tähtsusega loomi.

Kasulikke ja kahjulikke selgrootuid (taimedele, loomadele, inimesele).

kas-kohtade rühmi?

Kasulikke ja kahjulikke selgroogseid rühmi. (Kalad, kahepaiksed, roomajad, linnud ja imetajad).

10 tundi

Praktilised tööd: Matkamisharjutusi. Jälgede tundmaõppimine. Väliskuju. Ekskursioon Zoologiamuuseumi.

8 tundi

36

V Kohastumisi loomariigis.

Morfoloogilised kohastumised seoses kulgemise, meeleeelundite ja eluviisiga.

Mitmesugune lõimetishoole loomariigis. Füsioloogilised kehastumised (seedimine, hingamine). 10 tundi

Praktilised tööd: Zooloogia muuseumis. 4 tundi

VI Mõnede organsüsteemide võrdlevanatoomiline ülevaade.

Selgrootute ja selgroogsete toes, vereringe ja närvisüsteemi areng. 6 tundi

Praktilised tööd: skelettide võrdlus
mudelite valmistamine 2 tundi

VII Inimese evolutsioonist.

Rasside kujunemine, iseloomustus. Antropoloogia mõiste ja tähtsus. 2 tundi

Praktilised tööd: Rassierinevuste tundmaõppimine.
Möötmised. 2 tundi

VIII Aine- ja energiavahetus kui elusorganismide
põhiomadused.

Vitamiinide tähtsus ainevahetuses. Sisesekretoorse näärmete mõju ainevahetusele. Närvisüsteemi osa ainevahetuses ja tema tervishoid. 4 tundi

Praktilised tööd: Tingreflekside füsioloogia.
Süljeeritus. Seedimiskatseid, haistmiskatseid. 2 tundi.

32

36
+ 30
66

EESTI NSV LOODUS.

Programm.

Klaas? 1

Sissejuhatus / 1 tund /

Eesti NSV asend looduse üksikkomponentide ning maastikuliste rajoneerimiste skeemis.

I Eesti NSV reljeefi ja pinnakatte kui peamiste maastikuliisi erinevusi tingivate komponentide areng ja mõju teiste maastikukomponentide väljakujunemisele. / 6 tundi /

Kõrgussuhted, reljeefi suurvormid (kõrgustikud, nõod, madalikud). Aluspõhi (aluskord ja pealiskord) ja pinnakate.

Nüüdisaegse pinnamoe kujunemine - vana reljeef (aluspõhja pealispind), selle mõju nüüdisaegse reljeefi kujunemisele ja arengule. Kvarternaarne jäätumine Põhja-Euroopas ja selle mõju Eesti NSV territooriumi arengule (mandrijää serva pikemaajalised peatused ja taandumine). Baltimere mõju pinnamoe kujunemisele. Teiste looduslike maastikukomponentide - kliima, vetevõrgu, muldkatte, taimkatte jt.) kujunemine ning nende vastastikune mõju.

Inimtegevuse osatähtsus nüüdisaegsete maastike väljakujunemisele.

II Eesti NSV maastikulised rajoonid kui looduslik territoriaalsed kompleksid. / 10 tundi /

Maastiku mõiste. Maastiku piirid. Maastike morfoloogia. Maastiku areng. Inimese mõju maastikule - kultuurmaastikud. Maastikuline liigestuse ehk füüsilis-geograafilise rajoneerimise mõningaist põhimõtteist.

Eesti NSV territooriumi maastikuline liigestamine suuremateks eripärasteks piirkondadeks: X

- ✓ I Põhja Eesti
- ✓ II Lääne-Eesti
- ✓ III Võrtsjärve madalik

X - ol. järgm. la.

171 n.

soovitas O. Nilson

- ✓ IV Peipsi madalik
- ✓ V Lahkme Eesti
- ✓ VI Lõuna-Eesti

peegunnar

I Põhja-Eesti

Asend kerkival põhjarannikul. Aluspõhjalise paeplatoo ja õhuke-
se pinnakatte mõju nüüdisaegsele reljeefile. Aluspõhja kivimite lõuna-
suunaline kallakus ja lõhestatus. Karst. Üleminek paeplatoolt ranniku-
madalikule aluspõhja astangu - Põhja Eesti klindi näol. Klindi kulg,
klindineemikud ja klindilahed. Rannikumadalik - rannajoone taandumine
ja merelise tekkega pinnavormid - rannavallid ja merelise tekkega pin-
navormid - rannavallid - abrasiooniastangud ja akumulatsiooniterassid.
Lüües.

Muutused pinnamoes seoses aluspõhja sügavnemisega. Antropogeeni
päritoluga pinnakatte määravaks muutumine, mis avaldub jääjärvetasan-
dike, sandurtasandike, mohnastike ja ooside ning sootasantike väljaku-
junemise näol. Soome lahe saare reljeef.

Kliima iseärasused - mere mõju kohalikule kliimale. Vetevõrk -
jõeorgude kagu-loodesuunaline kulg, jõgede pikiprofiili iseärasused
seoses maakerkega, jugade esinemine jõgede laskumisel paelavalt. Jär-
ved. Rannikumeri.

Mullastik, selle sõltuvus lähtekivimist- paekivimimurendist ja
pinnakattelistest materjalidest. Paepealsete muldade iseärasused.

Taimkate - loometsad ja lood, rannaniidud, luidete taimkond; met-
sad erinevatel reljeefitüüpidel. Kultuurmaade levik. Ürgmaastike säilu-
mine. Loomastik.

X Maastikulisel liigestusel on võetud aluseks E. Varepi poolt koostatud
Eesti NSV füüsilis-geograafilise ehk maastikulise liigestuse skeemi,
1967 aastast, mis on ilmunud raamatus " ", mis on küllalt
laialt levinud suure tiraazi tõttu. Skeemi on lihtsustatud vähesel mää-
ral. Sama materjal on lühendatult Eesti Nõukogude Entsüklopeedia II
köites.

Inimasustuse leviku sõltuvus asendist ja maastikutüüpidest ning maavaradest (sealhulgas eelkõige põlevkivist) Inimmõju maastikule - tööstus ja asulamaastikud (karjäärid, aheraine- ja tuhamäed, tuhaplatood settebasseinid, freestuhaväljad, kanalid, veehoidlad jne. Põllumajandus- ja metsamaastikud. Lahemaa. Rahvuspark. Maastikukaitsealad.

Maastikulised rajoonid (nende iseärasused)

1. Põhja-Eesti rannikumadalik ja Soome lahe saared.
2. Põhja- ja kirde Eesti lavamaa. - *meandropia*
3. Kõrvemaa.
4. Alutaguse.

2. II Lääne-Eesti

Asend kerkival looderannikul, Läänemere ja Riia lahe saartel. Aluspõhja pealispinna (ehk vana reljeef) määrav osa nüüdisaegse reljeefi tasandikulise ilme kujundamisele - paetasandikud. Mandrijää serva pikemaajalisi peatusi tähistavad vallilised, servamoodustised. Jääjärvetasandikud - viirsavid tasandikud (väga halva loodusliku drenaažiga). Järskkrannad. Mere mõju reljeefi kujunemisele meretasandikud rannavallidega. Luidete ahelikud. Alluviaalsed tasandikud. Suured sootasangid. Meteoriidikraatrid (ainulaadsed Euroopas). Saared ja laidud - nende iseärasused.

Kohalik kliima - mere mõju sellele. Meri rannikupiirkonnas. Järvestunud merelahed (reliktjärved) - rannajärved. Jões, saarte vetevõrgu omapära.

Mullastik, selle kujunemine mere alt vabanemise käigus ja alalise liigniiskuse tingimustes (viirsavi tasandikel, rannikupiirkonnas). Mullad paetasandikel.

Taimkate-loometsad, lood, puisniidud, soostunud metsad, sood ja rabad. Aburkta taimkate. Kultuurmaade levik. Maakuivenduse erakordselt suur osatähtsus, kultuurmaa loomine. Esimene polder Eestis - Audrus

(1932-1936). Ürgmaastike säilumine. Loomastik.

Inimasustuse leviku sõltuvus asendist ja maastikutüüpidest (ran-
nikust ja soodest ning metsadest). Inimmõju maastikule. Rahvusvahe-
lise tähtsusega ja vabariikliku tähtsusega looduskaitsesalad.

Maastikulised rajoonid (nende iseärasused)

1. Lääne-Eesti madalik
2. Lääne Eesti saarestik
3. Pärnu madalik
4. Riia lahe saared.

3 III Võrtsjärve madalik ja IV Peipsiäärne madalik.

Asend reljeefi suurtes nõgudes, kuhu hilisjäääjal kujunesid
suured sisemaaveekogud - jääpaisjärved. Võrtsjärve ja Peipsi-Pihkva
järve areng, Kolga Jaani väikevoorestik kui jääkünde- ja akumulat-
siooniala. Reljeefi märkimisväärne tasasus, väga nõrk looduslik dre-
naaz ja vooluvete nõrk äravool. Maapinna vajumine Võrtsjärve ja Peip-
si järve lõunaosas, seoses sellega vete valgumine lõunasse ning seal-
sete piirkondade jätkuv intensiivne soostumine.

Kohalik kliima, järvede mõju sellele. Vetevõrk- soise lammiga
looklevad jõed. Ulatuslikud üleujutused suurvetega. Suured sood Suure
Emajõe ääres, eriti suudmealal (ca 20 000 ha).

Mullastik. Soostunud ja soomuldade suur osatähtsus. Taimkate-
luha- ja sooniidud, rabad, jõhvikasood, ^{garenevõrre} lodu- ja soometsad. Kultuur-
maade levik. Polderite rajamine kui tähtsaim abinõu kultuurpinna laiend-
amiseks. Ürgmaastiku säilumine. Loomastik. Inimasustuse leviku sõl-
tuvus asendist ja maastikutüüpidest. Peipsiäärne aianduspiirkond, ka-
lurikülad. Looduskaitseobjektid.

V Lahkme Eesti

Asend Põhja-Eesti kõrgematel aladel, mis pärastjäääjal pole allu-

nud mere tegevusele. Aluspõhjaliste kõrgendike esinemine moreenist pinnakatte all. Karst. Mandrijää kulutava ja kuhjuva tegevuse mõju nüüdisaegse reljeefi kujunemisele - voorte ja lainjate moreenitasandike tekkele ja jõgede kruusaste-liivaste setete osa voorte tuumade ja ooside kujunemisele. Möhnastikud. Soode kujunemine kõrgendikega alade jalamile (Endla soostik, sood Põltsamaast lõuna pool jne.).

Kohaliku kliima iseärasused. Vetevõrgu iseärasused seoses karsti-protsessidega. Pandivere kõrgustikul (ca 1000 km² vooluvete võrguta ala esinemine). Rohkete allikate esinemine Pandivere kõrgustiku jalamil, millest alguse saavad jõed (Pärnu, Põltsamaa jt.). Vetevõrgu iseärasused Vooremaal - järved ja jõed voortevahelistes nõgudes. Viljakate muldade kujunemine karbonaatsel moreenil, mis oli eelduseks suurte pindade kultuuristamisel (kohati 60% põllumaade all). Looduslik taimkate voortevahelistes nõgudes ja väiksemal jääjärvetasandikel ning soodes. Ürgmaastiku säilumine. Loomastik.

Inimasustuse levik. Maastikukaitsealad.

Maastikulised rajoonid:

- ✓ 1. Pandivere kõrgustik
- 2. Kesk-Eesti tasandik
- ✓ 3. Vooremaa
- 4. Türi voorestik.

gryunno ke nose

VI Lõuna-Eesti

Kõrgustikupiirkonnad, neid lahutavad nõguvormid. Kolme tüüpi reljeefi suurvormid - künkliku, kõrgustiku orustatud lavamaa ja ürgoru esinemine. Mandrijää serva peatuste domineeriv mõju nüüdisaegse reljeefi kujunemisele, millele löid eeldused vana reljeefi kõrgustikud. Erakordselt paksu pinnakatte lasunid (kuni 200 m) esinemine, mille moodustavad jääaja ja vastavate jäävaheaegade jooksul kujunenud

setted. Pinnavormide suur vormiline ja geneetiline mitmekesisus: möhnad, moreenkünkad, ürgorud ja retsettsed orud, sootasandikud. Kivimaterjali äärmiselt suur vaheldusrikkus, segipaisatus pinnavormides. Suurte kallakute esinemine. Suur kinnikasvanud järvede (suletud nõod), väikeste soode hulk, kõrgustike üksikute piirkondade eripära ja seaduspärasusi.

Kohaliku kliima iseärasused - kõrgustikel suurem pilvisus, suurem sademete hulk ja lumikate түседам. Mikrokliima vaheldusrikkus.

Mullaliikide väga kiire vaheldumine väikesel territooriumil nii horisontaal kui vertikaalsuunas (küngaste nõlvadel, orgude veerudel). Maaharimisega kaasnev erosioonioht (kohati 60-65 % künklikest haritud maadest erosioonioht). Taimkatte mosaiiksuse ja vaheldusrikkuse seos reljeefivormide ja muldadega.

Metsatukad kõngaste lagedal ja järsakutel nõlvadel, sooniidud ja väikesed rabad nõgudega, kultuurkõlvikud laugematel nõlvadel. Sanduritel ja möhnastikes palumetsad männikutena, ka nõmmemetsad. Ürgmaastike säilumine.

Inimasustuse leviku sõltuvus asendist ja maastikutüüpidest. Maastikukaitsealad.

Maastikulised rajoonid:

1. Otepää kõrgustik
2. Karula kõrgustik
3. Haanja kõrgustik
4. Sakala kõrgustik
5. Kagu-Eesti lavamaa
6. Valga nõgu ja Väike-Emajõe orund
7. Hargla nõgu ja Võru orud
8. Palumaa.

~~Tartu 5. Keskkooli loodusteaduste eriklass~~

LOODUSKAITSE

Programm

X klass, I poolaasta 17 tundi

I Sissejuhatus.

Looduse tähtsus inimese elus. Looduskaitse kui vahend inimese heaolu parandamiseks. Looduse kaitsemise tähtsamad vormid. Looduskaitse tähtsus rahvamajanduses, tervishoius ning elanikkonna puhkuse organiseerimisel. Looduskaitse teaduslik, pedagoogiline, üldkultuuriline ja esteetiline tähtsus. V.J. Lenini suhtumine looduskaitse. Looduskaitsealaste küsimuste peegeldumine NLKP XXII kongressi otsustes ning NLKP programmis.

Looduskaitse ja kool.

3 tundi.

II Inimtegevuse mõju loodusele.

Loodusrikkuste kasutamise suurenemine inimühiskonna arengu protsessis. Loodusrikkuste kaasaegne kasutamine maailma eri osades. Looduse ümberkujundamine inimese huvides.

2 tundi.

III Looduskaitse - abinõude süsteem loodusrikkuste teaduslikuks kasutamiseks.

Väärtuslike ning haruldaste taimeliikide kaitse. Metsade kaitse. Pinnasekaitse. Võitlus erosiooni vastu. Maaparandustööd ja karjääride ratsionaalne kasutamine. Veevarude kaitse; veekogude reostamine. Atmosfääri kaitse. Loomastiku kaitse.

2 tundi.

IV Looduskaitse ajalugu

Looduskaitse ideede kujunemine ja areng maailmas. Looduskaitse areng Venemaal ja NSV Liidus. Looduskaitse areng Eestis.

3 tundi.

V Looduskaitse välismaal. *sofs,*

Eriinev lähenemine looduskaitseesse rahvademokraatiamaades, kapitalistlikes riikides ja kolonialismi alt vabanenud maades. Maaailma tähtsamad natsionaal- ja looduspargid ning looduskaitsealad. Rahvusvahelised üritused looduskaitse alal.

3 tundi.

VI Looduskaitse NSV Liidus.

Looduskaitsealane seadusandlus. Looduskaitse organisatsioon. Looduskaitsealad ja loodusmälestusmärgid. Looduskaitsealane tegevus Eesti NSV-s.

4 tundi.